

John Milton

Ο απολεσθείς παράδεισος (*Paradise Lost*)

[απόσπασμα: βιβλίο IV: μετά την πτώσιν αυτού ο σατανάς άρχεται του
μονολόγου του δι' αποστροφής του προς τον Ήλιον]

Μετάφραση: Αντώνιος Αθ. Ροντήρης

Αττικόν Μουσείον, Αθήνα

τμ. 2, ετ. Β', τχ. 5 (Ιούλιος 1884), σ. 71-72

ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ ΣΑΤΑΝΑ

ΕΚ ΤΟΥ «ΑΠΟΛΕΣΘΕΝΤΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ» ΤΟΥ ΜΙΑΤΩΝΟΣ

(Βιβλ. ΙV, μετά τὴν πτώσιν αὐτοῦ ὁ σατανᾶς ἄρχεται τοῦ μονολόγου δι' ἀποστροφῆς πρὸς τὸν ἥλιον).

Ἦ! σὺ ποῦ μὲ υπερβάλλουσαν στεφανωμένους δόξαν ἡγεμονεύεις μόνος σου εἰς τὸ βασιλείον σου καὶ φαίνεσαι ὡς ὁ θεὸς τοῦ νέου τούτου κόσμου, ὦ! σὺ ποῦ εἰς τὴν ὄψιν σου τὰ ἄστρα μαζευμένα τὰς κεφαλὰς τῶν κρύπτουσι, πρὸς σὲ νῦν ἀνακράζω καὶ μὲ φωνὴν ἐχθρότητος προφέρω τ' ὄνομά σου. ὦ Ἥλιε! Βδελύττομαι τὴν λάμψιν σου ποῦ φέρει 'ς τὴν μνήμην μου ὅποια ἦν ἡ πρῶν μου καθέδρα καί, ἄνωθεν τῆς σφαίρας σου, ὅποιαν εἶχον δόξαν, πρὶν ἢ ἡ ἀλαζονεία μου μὲ καταρρίψῃ κάτω παλαίσαντα ἐν οὐρανοῖς κατὰ τοῦ ἀσυγκρίτου τῶν οὐρανῶν ἡγήτορος. Ἄ! διατί νὰ φέρω τοιαύτην ἀμοιρῆν ἐγὼ 'ς αὐτόν, ὅστις μὲ τόσῃν μὲ ἐπλασε λαμπρότητα καὶ ὅστις φιλαγάθως οὐδένα ποτε ἤλεγχε; οὐδ' ἦν βαρὺ τὸ ἔργον πλησίον του· μικρότερον τί δυνατόν νὰ γείνη εἰμὴ νὰ φέρω πρὸς αὐτόν αἶνους κ' εὐχαριστίας ὡς ὠφείλον! Πλὴν ἐν ἐμοὶ ἡ τόση ἀγαθότης κακίαν καὶ φαυλότητα παρήγαγε καὶ μόνον· τοιαῦτα ὑψη ἀνεληθῶν δὲν ἀνειχόμεν πλέον ὑπήκοος νὰ ἴσταμαι κ' ἐσυλλογίσθην ὅτι βαθμίδα ὑψηλότερον ἂν μίαν ἀνηρχόμεν θὰ καθιστάμην Ὑψιστος, θὰ ἔλυον ἀμέσως ἀλύτου εὐγνωμοσύνης μου τὸ ἄλυτον φορτίον, τόσον βαρὺ, ὥστε ποτὲ καταβολὴ καμμία νὰ φέρῃ τὴν ἐξόφλησιν, ἐν λήθῃ ρίπτων ὅσα ἐλάμβανον ἐκάστοτε καὶ μὴ ὑπολογίζων ὅτι εὐγνώμων χαρακτήρ ὀφείλων δὲν ὀφείλει ἀλλὰ πληροῖν πάντοτε, συγχρόνως ὀφειλέτης καὶ πιστωτῆς γινόμενος. Ἦτο λοιπὸν φορτίον; . . . Ἦ! ἄγγελον κατώτερον ἢ ἰσχυρὰ του μοῖτρα ἂν μ' ἐπλαττεν, ὦ, εὐτυχὴς θὰ ἦμην καὶ καμμία ἀδέσμευτός ποτε ἐλπίς δὲν ἤθελεν ἐγείρει φιλοδοξίαν! . . . Ἄλλὰ πῶς; ἂν δύναμις ἐτέρα ὁμοίους πόθους ἔτρεφε, θὰ μ' ἔσυρε μαζὺ τῆς ὅσῃ ἂν ἦμην ἐντελής. . . . Πλὴν ἔτεροι δυνάμεις

δὲν ἔπεσον, ἀλλ' ἔστησαν ἀκλόνητοι πρὸς πάντας τοὺς πειρασμούς, εἴτ' ἐνδοθεν εἴτ' ἔξωθεν ὀρμῶντας. . . . Εἶχες καὶ σὺ τὴν δύναμιν ν' ἀνισταθῆς ὁμοίως; Τὴν εἶχες. Δύνασαι λοιπὸν νὰ αἰτιῶσαι ἄλλον εἰμὴ τὴν ἐλευθέριον τοῦ οὐρανοῦ ἀγάπην, ἴσα πρὸς ὅλους φέρουσαν; Κατηραμένος ἔστω λοιπὸν ὁ ἔρωσ, ἐπειδὴ εἴτ' ἔρωσ εἴτε μῖσος, ἴσα πρὸς μὲ, παράγουσιν αἰώνιον τὸν πόνον. . . . Κατηραμένος εἶσαι σὺ παρὰ τὴν θέλησίν του ἐκλέξας ὅ,τι φέρει νῦν μετάνοιαν τοιαύτην! Οἴμοι ὁ ἄθλιος ἐγὼ! πῶς δύναμαι νὰ φύγω τὴν ἀγανάκτησιν αὐτοῦ, ἥτις δὲν ἔχει πέρας καὶ τὴν ἀπελπισίαν μου τὴν ἄπειρον ἐπίσης! Εἶν' ἄθλιος πᾶσα μου ὁδός, ἐγὼ αὐτὸς εἴμ' ἄθλιος καὶ εἰς τὸν ἔσχατον βυθὸν κατώτερόν τι βάθος εὐρὺ ἐτι ἀνοίγεται νὰ μὲ καταδροχθίσῃ, ὥστε νὰ φαίνεται οὐρανὸς ἢ κόλασις ἢ πρῶν! Ἦ! ἀνακούφισιν μικρὰν ζητῶ· ὦ! δὲν ὑπάρχει θέσις διὰ μετάνοιαν; συγγνώμῃ δὲν ὑπάρχει; . . . Οὐδέν, εἰμὴ ὑποταγή, ἀλλὰ τὴν λέξιν ταύτην ὁ τύφος μου δὲν συγχωρεῖ, οὐδὲ τὸ μέγα αἴσχος ἀπέναντι τῶν ὑπ' ἐμὲ πνευμάτων, τὰ ὅποια ἐπλάνησα ὑποσχεθεὶς νὰ ἀνατρέψω ἄρδην ἐγὼ τὸν Παντοδύναμον. . . Ὀλίγον φεῦ γινώσκουν πόσον ἐκτείνω αὐστηρῶς τὴν καύχησιν ἐκείνην καὶ ποίας εἰς τὰ σπλάγχνα μου αἰσθάνομαι βασάνους, ἐν ᾧ αὐτοὶ 'ς τὸν θρόνον μου ἐν Ἄδει μὲ λατρεύουσιν! Ὅσῃν μὲ δίδει ὑπεροχὴν τὸ στέμμα καὶ τὸ σκῆπτρον τοσοῦτον χαμηλότερον εἰς τὰς ἀβύσσους πίπτω, κατὰ τὴν ἀθλιότητα πρωτεύων φεῦ καὶ μόνον! Τοιαύτη ἔρχεται χαρὰ ἐκ τῆς φιλοδοξίας! Ἄλλ' ἐὰν ἦτο δυνατόν διὰ τῆς μετανοίας καὶ διὰ χάριτός τινος νὰ ἀναλάβω αὐθις τὴν πρῶτην μου κατάστασιν, τὸ νέον ὕψος πάλιν ὑπερηφάνους στοχασμούς ἤθελε μὲ ἐμπνεύσει, ἀμέσως θ' ἀπεκήρυττον πᾶν ἔτι ἢ δολία

ὑποταγή μου ὠρκίσθη, ἀμέσως θὰ ἠρνούμην
 τὸν ὄρκον μου ὡς ἄκυρον καὶ βία δεδομένον·
 διότι εἶν' ἀδύνατον διαλλαγή νὰ ἔλθῃ
 ἐκεῖ ὅπου διήλασαν διὰ τοιούτου βάθους
 μίση τοσοῦτον φονικά, καὶ οὕτω θὰ κατήντων
 εἰς χείρονα ὑποτροπήν καὶ πτώσιν βαρυτέραν,
 οὕτω μικρὰν διακοπήν διὰ διπλῆς ὀδύνης
 θὰ ἐξηγόραζον, καθὼς γινώσκει ὁ τιμωρός μου·
 ὅσον λοιπὸν αὐτὸς μακρὰν τοῦ νὰ μὲ δώσῃ χάριν
 διατελεῖ, τόσον κ' ἐγὼ μακρὰν νὰ τὴν ζητήσω.
 Ἦδη ἀφ' οὗ πᾶσα ἐλπίς τελείως ἀπεκλείσθη,
 ἰδοὺ ἀντὶ ἡμῶν, μακρὰν αὐτοῦ ἀποβληθέντων,

ἰδοὺ ἡ νέα του χαρὰ ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη
 καὶ δι' αὐτὸν ἐγένετο ὁ νέος οὗτος κόσμος . . .
 Λοιπὸν χαιρέτω ἡ ἐλπίς, χαιρέτω καὶ ὁ φόβος,
 χαιρέτω ἡ συνείδησις· πᾶν ἀγαθὸν ἐχάθη
 καθόλου πλέον δι' ἐμέ . . . ὦ σὺ, κακία, ἔσω
 τὸ ἀγαθὸν μου, διὰ σοῦ τὸ κράτος μοιρασμένον
 τηρῶ μετὰ τοῦ ἀνακτος τῶν οὐρανῶν, καὶ ἴσως
 πλέον ἢ τοῦ ἡμίσεως ἐγὼ θὰ βασιλεύσω,
 ὡς μετ' ὀλίγον ὄψεται ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ κόσμος.

(Ἰωάννινα, κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1884.)

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΘ ΡΟΝΤΗΡΗΣ